

HASAN ALİ YÜCEL

17-12-1897 İstanbul – 26-02-1961 İstanbul

- Felsefe Öğretmeni
- Şair , yazar, gazeteci
- Milli Eğitim Bakanı
- .....

Osmanlı Devleti'nin çöküş döneminde genç bir aydın olarak arayışlara girdi. Tevfik Fikret'ten çok etkilendi. Tanzimat hareketini yeterli bulmadı. 19. yüzyıldaki düşünce verimimizi çağdaş uluslarla karşılaştırdı ve çok yetersiz bularak; "Biz Avrupa'ya en köklü adımı 14. Yüzyılda attığımız halde el'an bocalamamızın sebebi, ortasına kadar geldiğimiz bu medeni ülkenin fikir tarafına hiç iltihak etmemiş olmamızdır."

"Batıyla ilişkilerin yoğunlaştığı son yüzyıllarda sürekli olarak günün gereksinimlerinin baskısında kalmış, o günü doğuran kültür kaynaklarını araştırma zorunluluğunu bir türlü duymamışızdır" diyordu ve eserleriyle, çabalarıyla hep buna yöneldi. Adeta kendini Milli Eğitim Bakanlığına hazırlıyordu.

Gazi M.Kemal Atatürk'ün ölümünden sonra 1939'da Milli Eğitim Bakanı oldu. 7 yıl 5 ay Bakanlık yaptı.

1939'da 1.Neşriyat Kongresi'ni topladı ve hümanizmaya varmak amacıyla yoğun bir çeviri hareketi başlattı. Hasan Ali Yücel Klasikleri olarak bilinen 25 eseri kazandırdı. Bunlarla bir yandan insanımızın özünü yakalama çabasını sürdürürken, öte yandan da, toplumun yüzde seksenleri aşan nüfusunun bulunduğu, yoksulluk, bilgisizlik, eğitimsizlik içinde kırılan Anadolu'ya yöneldi.

Maarif Müfettişi olarak dolaştığı Anadolu'nun bu durumdan nasıl kurtulacağına yollarını düşündü ve bu düşüncesini, Bakan olunca, İsmet İnönü'nün ve İlköğretim genel Müdürü İ.Hakkı Tonguç'un da destekleriyle KÖY ENSTÜTİLERİ'ni 17 Nisan 1940 tarihinde kurarak gerçekleştirdi.

27 Ocak 1954 tarihinde kapatılan Köy Enstitüleri her tür zorluğa karşın. 17.342 öğretmen, 8765 eğitimci, 7300 sağlık memurunu ülkeye kazandırdı. Köylü aydınlandı, köylerde bilinçli kalkınma başladı. 57 yazar ve şairin çıktığı bu aydınlanma yuvaları, DP iktidarı tarafından tehlikeli görülüp kapatıldı.

Ancak, Köy Enstitüleri'nin kapatılması birden olmadı. Önce CHP içinden saldırılar başladı. Hasan Ali Yücel, tüm bu gerici saldırılar karşısında, 05-08-1946 tarihinde 7 yıl 5 ay sürdürdüğü Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ve partisi CHP'den istifa etti.

Hasan Ali Yücel, ülkeye kazandırdığı klasiklerle, topladığı şura ve kongrelerle, kurduğu üniversitelerle, fakültelerle devrim yarattı.

İslam, Türk ve Sanat Aksiklopedisi gibi yayınlarla da kültür yaşamında Rönesans yarattı.

Bakanlığı döneminde; Devlet Opera ve Balesi, Devlet Konservatuarı önemli kurumlar haline geldi.

Ölümünün 61. Yılında saygı ile anıyoruz.

Turgut Ünlü
Eğitimci